

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. január 10.

7. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'ospedale. (Uj Wurzer ház). I. em.

TELEFON 920. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy nóra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Az autonómhóbort.

Sok variációban nyilatkozik meg Fiumében az autonómhóbort. Azt hisszük, sehol a világon nincsen arra példa, hogy egy városi autonómiából olyan jogokat iparkodjanak kimagyarázni, amelyek csak egy államot, vagy egy külön fejedelemséget illethetnek meg. Itt minden törekvés arra irányul, hogy Fiume minden dolgát, érdekelje az akár egyedül a várost, vagy legyen az országos fontossága, egymaga a város képvisellete intézze, lehetetlenné téve maga mellett az állami beavatkozást. Idők jártával így kristályosodnék itt is egy külön kormányforma, amely már számtalan precedensre hivatkozva, tiltakoznék a magyar állam jogtalan és törvénytelen beavatkozása ellen. A közigazgatási bíróság, mely a fiumei ügyekre nézve nagyon szűklátókörűnek bizonyult; a Curia szintazonképpen nem mulaszt el egyetlenegy alkalmat sem, hogy az ország és Fiume közt fennálló házagot minél jobban kitágítsa. Ez Fiume önállóságának fokozatos fejlődése.

Vannak államok, amelyeknek elodázhatatlan életjoga a függetlenség. Vannak viszont olyan államok, amelyeknek a pusztulásáért jelenen az önállóság. Példát is említhetünk erre, még pedig egy bennünket igen közelről érintő példát. Magyarország mindig akkor indult gazdasági és kulturális fejlődésnek, amikor a szabadság lengte benne szellőjét. Mellettünk, vagyis Magyarország mellett egy nemzetség éldegéit. Ez a horvát néptörzs. Ha a sorsa teljes önállóságában hagyta volna, már rég nem okozott volna gondot nekünk. Nem államalkotó, legkevésbé pedig államfömtartó nép. Életét annak köszönheti, hogy Hungaria kegyesen emlíjére vonta. Ahogy aztán a fogai kisarjadtak, tüstént beleharapott az életadó anyai testbe. És ennek a kigyótermészetnek a megnyilvánulása egy főérvünk ahhoz, hogy vannak nemzetségek, amelyek úgy hatalmasok csak el, ha mellettük egy nagyobb állam, olyan, amelynek életföltétele az önállóság és a függetlenség.

És mind ezt a tanúságot Fiuméra is vonatkoztatjuk. Józan észszel ennek arra kellene törekednie, hogy mennél több kapcsolatban álljon a magyar nemzettel és mentől több lánc fűzze őt az államhoz. Létének nagysága ezektől a feltételektől van függővé téve. Ő nem képez külön államot, de még csak külön néptörzset sem. Két-háromféle származékot alkot csapán. Amit pedig cselekedni szokott ellenünk, az visszaélés azzal a tudattal, hogy az orszagnak szüksége van rá. De meg nem akarják érteni azt, hogy benne éppen ez a körülmény tartja a lelket, amely bennünk nélküle is megvolna, valamint, hogy nekünk nem csak szükségünk van rá, hanem *jogunk* is

van őt birni. Ez pedig azt jelenti, hogy illegális minden separatiztikus törekvésünk. Hogy pedig Fiume ma még nem hangoztatja abbéli szívében lappangó vágyát, hogy az országtól elválva a magyar állammal legföllebb szerződéses viszonyban álljon, azt csak a non datur saltus in natura elve bizonyítja. Előbb igazán corpus separatum akar lenni s ha már ezt elérte — ma semmit sem tartunk már lehetetlennek — akkor üti majd fel a fejét az önállóságért. Némely külpolitikai alakulás nagyon könnyen előmunkája lehet ennek a szunnyadó tervnek.

A hatalom bírását Fiumében az állam már majdnem egészen átveszi a Fiumieknek. Most már ezek arra az esküdtiszekre vetették ki a hálójukat, amely a fiumei törvénytörvényekhez illetékes Tábla kerületéhez tartozik s amely az esküdtiszekhez kerülő sajtóvetésben, valamint a politikai büntettekben itélkezik. A lólatbat ebből a vak is megláthatja. Nagy Ferenc egyetemi tanár azonban nem tudja észrevenni, aminek csupán egy indokát tudjuk adni. Azt, hogy egyetemi tanár. A tantételeket furó-faragó professzor túl emelkedik azon a régió, amelyben a valóságos élet embereinek szándékai és aspirációi burjánzanak. És ilyen túl magas szárnyalású gondolat teszi sokszor kicsinynyé az embert. Mi azonban itt nem az egyetemi tanárokat az életre előkészítő tanfolyamot akarunk felállítani. Ehhez nekünk időnk nincs; no meg az eredményről sem mernénk kezességet vállalni.

Azt hisszük azonban, Günther igazságügyminiszter, a parlament s a fiume kormányzás közbelépése zátonyra juttatja ezt a tervet. Ez a terv Fiumében szabad szárnyát ad az államellenes aspirációknak szóban és írásban való propagálására s szárnyát szegné a magyar sajtó küzdelmének, egyesek ellen is, az állam törvényeinek érdekében. Itt nekünk, magyaroknak, még nincsenek személyes érdekeink. Itt általános, közjogi és nemzetgazdasági érdekről van szó.

== **Kegyelem a katonaszökevényeknek.** A király 1907. december 12-én elhatározta, hogy a katonaszökevényekkel, akik 1907. december 1-éig bezárólag bünvádi eljárás vagy pedig már tényleges büntetés alatt állottak, általános amnesztiában részesíti. Ez a kegyelmi intézkedés ezer és ezer hadköteles honpolgárnak tette lehetővé, hogy hazájába visszajöhessen, rendes katonai szolgálati idejét kitölthesse s azután nyugodt és munkás polgári életet kezdhesen. A királyi elhatározást a hivatalos lap mai száma hozza Jekelfalussy Lajos honvédelminiszter rendeletével együtt, amely az összes törvényhatóságoknak szól és részletesen körvonalazza a közkegyelemre jogosultakkal szemben kötelező hivatalos eljárást.

A rendelet többek között a következőket tartalmazza:

Mindazoknak a magyar vagy a Bosznia és Hercegovinában honossággal bíró egyéneknek, akik az állítókötelezettség elől való szökés miatt 1907. december 2-ig elítéltek, bünvádi eljárás alatt állottak, vagy szolgálati kötelezettségük meghosszabbított, a büntetés elengedtetik, azok pedig, kik ugyancsak szökés miatt ilyen büntető eljárást várhattak, szintén kegyelmet kapnak, ha 1909. december 1-ig a saját illetőségük helyük politikai hatóságánál személyesen jelentkeznek. Azok a visszavándorlók, akik a harmadik korosztályból való kilépés után jelentkeznek, azon év december 31-ig szolgálatkötelesek, amelyben 33-ik életévüket betöltötték. Ugyanilyen kegyelemben részesülnek a honvédség kötelékébe tartozó állampolgárok. „A szolgálati idejébe beszámítandó: az elmulasztott tényleges szolgálati s a 8 heti kiképzés az összes szolgálati időn belül az elmulasztott fegyvergyakorlatok nem pótlandók.”

A kegyelemre jogosultak a belföldi közigazgatási hatóságoknál (főszolgabíró, polgármester, katonaiügyi tanácsos) személyesen tartoznak jelentkezni, amelyről jegyzőkönyv veendő fel s a jelentkező részére „Tanúsítvány” állítandó ki. Ha az illető külföldön él, az illető követségnél vagy konzulátusnál jelentkezik, ahol erről „igazolványt” (Legitimation) kap. Az ily katonák és honvédek jelentkezéséről felvett jegyzőkönyvek az illetékes csapatvezetőknek küldendők át.

A polgári büntető eljárás hasonló szellemű módosítása céljából az igazságügyminiszter az összes kir. főügyészeket megfelelőleg utasította.

Séta a városban.

A fiumei farsang.

Most leveheti mindenki azt az álarcot, a mit egész éven át viselt s a maga igaz mivoltában mutatkozhatik embertársai előtt. A hivatalos farsang beköszöntött. Az emberek tehát álarc nélkül is járhatnak és azokért a tetteikért amiket a kilenc hét alatt elkövetnek, még a lelkiismeretüknek sem felelősek. Farsang van. Ez pedig szabadságot jelent a lenyűgözött, a rabszolgasorsra utalt embereknek. Ez a kilenc hét a szaturnáliák hatvanhárom napja. A vig mulatozások ideje, amikor a bankdólok but feladni, a jókedvűek mulatni mennek, oda, ahol lehet. Fiumében pedig a farsang ideje alatt mindenfelé lehet mulatni. Amerre csak ember jár, mindenütt ott van a bohó csörgősipkás Karneval herceg tanyája. Sehol sem tombol úgy a jókedv, mint itt és sehol sincs annyi mulatság mint ebben a városban.

Különösen az idei farsang lesz emlékezetes a fiumei lányok előtt. A mult esztendőben csak hat hét volt Karneval herceg uralkodásának az ideje. Az ideit három héttel megtoldották, ami pedig legalább is husz mulatsággal többet jelent.

A fiumiek nem értenek az élet művészetéhez, de annál jobban a farsangoláshoz. Az év rendes napjain egyszerű, talán tulságosan egyszerű az életmódjuk. Nézzük például a nőket. Igényeik nem nagyok. Otthon betelnek egy kis polentával, vagy valami más étellel. Már az utcára kiviszik a szép ruhát, a csipkés szoknyát. Szóval a cifra nyomonúság hívei ők. Mert az igazi szegény ember előbb a

gyonrárt elégti ki s csak azután jöhet a ruházódás.

A farsang alatt egészen más a szegény leányok világa is. Farsangi jelmez feltétlenül kell — kettő vagy három. Ezt meg kell szerezni a legnagyobb nélkülözések árán is. S a sok belépődij — hát az különböző módon kerül elő.

A különböző módok alatt azonban ne tessék rosszat sejtteni. Mindégyiknek megvan a morális alapja.

Mert abban ugyan nem találhat senki semmi különbséget, hogy a zálogház vasszekrényei megtelnek a szegény leányok ékszerével, de még abban sincs nagy adag erkölcstelenség, hogy a kis szártörővel vagy tabacchina megfogja a frakkodat és becipelteti magát a chavalchinába. A belépődiját ezáltal nem ő fizeti.

No de kárpoitva léssen a gavalér a leánytól, aki hűségesen eltölti vele kitarító táncot talán az egész éjszakát. Már pedig ez megéri azt a belépődiját, amit a fiatalember fizet a kis álarcos táncosnőjéért, akiről nem is sejtje legtöbbször, hogy vajjon ki lehet.

A fiumei farsang megkezdődött. Hogy még valamit mondjunk róla, megemlíjük, hogy a fiumei mulatságokat nem arra a célra rendezik, mint az ország más városaiban. Ott a farsang az eljegyzéseknek az időszaka. Itt pedig hoppn marad továbbra is a leány. A farsang alatt a fiumei fiatalember szívesen elmulat, de mielőtt vége a karneválnak, a házasság tervét is a kúba esznek. Így azután busulhat az előkelő családok leánya. Már a nép leányai okosabbak. Ők nem kérnek házassági ígéretet, csak számítanak rá. Hogy pedig sokszor az előleget is megadják, azt megmagyarázzák a mámoros farsangi éjszakák, amikor vigsgá tanyázik mindenféle s a nyomor nem vicsoigatja hideg fogait. Akkor, csak akkor vesztik észüket a szegény leányok s a különös a dologban az, hogy a legboldobabb időben hisznek a legjobban az ámitó férfiaknak.

(f. o.)

UJDONSÁGOK.

— A városházáról. A városi állandó bizottság holnap délután 12 órakor ülést tart, amelyen a többek között egy 50,000 koronás rekvizitum kölcsön létesítéséről is tárgyalni fogják. Ez a kölcsön egy villamosmű létesítésére szükséges.

— A rágalmozók. Ezek mi volnánk, fiumei magyar hírlapírók. Így nevezték el bennünket más hasonló címmel kapcsolásban a rappresentanzában s a helybeli olasz *néplapokban*. Most azonban kiderült, hogy mi nem is voltunk rágalmozók, hogy mi az igazságért szálottunk sikra s hogy nem mi rágalmozzuk el a várost, hanem ők bennünket. A mi igazságunkat lette később magaéva maga a rappresentanza is, amikor megállapította, hogy a fiumei közbiztonság egy nem létező valami s elhatározta, hogy a rendőrséget reorganizálni fogja. Most újabb vád érte a fiumei magyar hírlapírókat. A trieszti „Piccolo”-ban ma egy fiumei tudósítás jelent meg, amely foglalkozva a Monte Verde vendéglóban történt késelésről, elmondja, hogy a magyar munkások között valóságos anarkia uralkodik. Azután azt kérde a tudósító, hogy mi ennek az oka. De nyomban megadja rá a feleletet a következőképpen: Az utóbbi időben a magyar lapok félrevezetve a libellisták (ez a cím bennünket illet) által, Fiumét sötét színekkel festették le. Azt is írták, hogy itt egy camorra működik, amely tetszése szerint öl meg azt, aki éjjel az utcákon jár. Azt is megírták, hogy közbiztonság itt nincsen s hogy az ember nem tudja, hogy mikor oltják ki az életét. A „Piccolo” tudósítója ezután így folytatja: Ezek a hamis hírek és perverz merényletek a város ellen Magyarországon hamis nézetet tettek általánossá, úgy hogy minden magyar munkás, ha Fiuméba jön, azt hiszi, hogy bátrra használhatja bicskáját a camorra ellen. Es nincs magyar munkás, aki ne viselne kést magánál.

Tudomásunk van arról, hogy ezeket a sorokat ki írta a „Piccolo”-ba. De nem akarjuk őt megbántani, mert hiszen azzal, amit tett, nem bennünket, hanem a józan, becsületes magyar munkásokat rágalmozta el.

Az igenis megírtuk a lapokban, hogy a fiumei rendőrség nem állja meg a helyét. Ca-

moráról azonban soha sem teheztünk említést. Mi az igazságot írtuk s az igazság az, hogy Fiumében az embernek egyedül kell gondoskodnia élete biztonságáról. Ezt bangoztattuk mindig, akkor is, amikor kijelentettük, hogy ha a polgármester cáfolja a mi kijelentésünket, akkor tudva hazudik. Azután sajtóper követeltünk, hogy a bíróság előtt bizonyítsuk az állításainkat. De a sajtóper elmaradt, mert nagyon jól tudták a fórumon levő urak, hogy a bizonyítékaink oly súlyosak, hogy a legkisebb következményük az államrendőrség életbelépése lett volna. Ezt a szíveséget pedig nem tették meg nekünk, a libellistá magyari-eknek.

— A fiumei mentőállomás. A napokban egyik vezető cikkünkben foglalkoztunk a fiumei mentőállomás bajaival s rámutattunk néhány szóval arra, hogy mennyire méltatlan ez az intézmény Fiumára. Cikkünk nyomán most egy olasz reggeli lap azt az eszmét veti föl, hogy Fiumében *önkéntes mentőtestületet* kellene létesíteni. Az olasz lap fejtegetéseit nem fogadhatjuk el, mert Fiumében ez kivétel nélkül valami ilyen mentőtestületet könnyű volt létesíteni Budapesten, Kolozsvárott és olyan városokban, ahol van egyetem és az egyetemen orvosi fakultás. A fiumei mentőállomáson rendet kell egyelőre teremteni. Elsősorban is követeljük, hogy állandóan orvosi ügyeletes legyen, hogy szerencsétlenségek alkalmával a szegény pórul járt embereket nem a sebészetben járjanak szolgák, hanem szakértő orvos részese az első segítségben. Ez az első dolog, amit kívánunk és sokkal egyszerűbb, mint a mentőtestület szervezése. Ahhoz pénz is kell, no meg szakértelem, már pedig itt mind a kettőnek a hiányát rég konstatáltuk.

— Rappresentanza. A városi képviselőtestület pénteken délután 6 órakor Vio Ferenc dr. polgármester emöklésével ülést tart. A napirend a következő: A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. *Bacich* Iulio dr. indítványa az 1897: XXXIV. t.-c. 15. szakasza *magyar* *magyar* esküdtészek illetékességéről fiumei sajtóvéciségek dolgában. Az ad hoc bizottság jelentése az új kórház létesítése dolgában. *Fest* Aladár királyi tanácsos lemondása a rappresentanza tagságról. Egy 100070 koronás kölcsön a katonai istálló céljaira. Egy másik 550 koronás hitel ügye. A kiskereskedelmi alkalmazottak kérése a városi színháznak egy bál céljaira való átengedése dolgában. Ugyanez a gyermekvédő egyesület részére. A plüssel iskola létesítésére szükséges pénz kiutalása. Az iskolatanács javaslata a tanítók ügyében. A városi delegáció kinevezése az 1898. esztendőre a közmunkákra vonatkozó új tervezet tárgyalása. A zárt ülésen egy gyogyszertár ügye és több adminisztratív dolog kerül elintézésre.

— Gyorsírási tanfolyam. Értesítjük az érdeklődőket, hogy az e hó 5-én tartott értekezleten elhatározták, hogy a *Kovács* Tódor vezetése alatt álló magyar gyorsírótanfolyam *f. hó 10-én este 8 órakor veszi kezdetét*. Felhívottnak tehát mindazok, akik a gyorsírást elsajátítani kívánják, keressék fel a tanfolyam vezetőjét, mely *e hó 10-étől kezdve minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között* a „Kereskedők és Iparosok” egyesületének helyiségében (a városi takarékpénztár épületében a Café Grande mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben található. A jelentkezők számától függ, hogy az olasz, német és horvát gyorsírási tanfolyamok is megtarthatók lesznek.

— A Fiumei Magyar Kör havi értesítőt adott ki, amelynek célja az lesz, hogy a kör működéséről hónaponként beszámoljon a tagjainak. Első számában bejelenti a kör, hogy legközelebb a felolvasások és szabad előadások egész sorát kezdi meg. A szellemi részért *Lágel* Frigyes felelős.

— Egy szerelmes leány öngyilkossága. Tegnap reggel 10 órakor egy M. S. nevű 19 éves leány szüleinek a Germania utcán levő lakásán vitriolt ivott. Mire szülei észrevették, már halálán volt. A szülők Kisselljak dr. hívták segítségül, aki azonban nem segíthetett többé a szerencsétlen leányon. Két levelet hagyott hátra. Az egyik egy fiumei fiatalembernek szól, akibe szerelmes volt. A másikban szüleitől búcsúzik.

— A visszavándorlás és a munkaalakalmak. Ismét alkalmunk van arra, hogy erről a két érdekes és egyre aktuálisabb kér-

désről szóljunk. A kormány akciója kudarcra végződött. Ez a tény. Fiumében a kormány megbízottai várták a munkásokat és biztosították őket, hogy a „haza” tárt karokkal öleli őket keblére. A haza alatt természetesen ezutal is a munkáltatókat kell érteni. Nagy örömmel fogadták a hazatérő munkásokat, mert azt remélték, hogy azok, akik teljesen pénztelenül jöttek vissza, készséggel fognak a szokásos bérekért dolgozni.

A kínált munkaalakalmak sokaságából kivesszük az érdekesebb föltételeket annak jellemzésére, hogy a kínált bérek mennyire alkalmasak a kivándorlás meggátolására:

A bányászoknak a „Magyar ált. kőszénbánya r. t.” Komárom-, Esztergom- és borsodmezei bányában *napi 2 korona 40 fillértől egészen 3 koronáig emelkedő* keresetet kínál. A „Dunagőzhajózási Társaság” 285 *bányamunkást keres*. A fizetési föltételek a következők:

	a segéd-	a csillé-	a taka-
	vájárok	rek	ritók
az első bérfokozatban napi	2.70 K	2.30 K	1.50 K
a második	2.60	2.10	1.30
a harmadik	2.50	1.90	1.10

A „Cs. és kir. haditengerészeti” Pólabá 400 *kőbányamunkást keres*. *Fizetés naponta 2.56, 2.80, 3.20 korona és lakás*. Két magyar bányavállalat pedig *napi 2 korona*, vagy 2 korona 60 filler díjazás mellett keres bányamunkásokat. Az *erdei munkások ezreinek* kínálnak nehéz munkaért 2 korona, vagy legjobb esetben 2.40 fillér napibért. Az ipari munkásoknak vidéken 4—6 és 5—8 korona *hetibért* kínálnak teljes ellátással. Hogy az ellátás milyen, arról persze nem kell beszélni. Kovácssegédekét 50 korona havi bérrrel keresnek. Szöveget *heti 12—16 korona* akkordbérrel, szövegönöket 4—7, 7—8, vagy 8—11 korona *havibérrel* csalogatnak. Vizsgázott kazánfűtőket *napi 3 koronával* alkalmazzák. Cipészeket *heti 12 koronával*. Aki *sztrájkoló munkára akar menni*, az forduljon a „Magyar Építőiparosok Szövetkezetéhez” Nagyszebenbe. Darányi ezekre 20—30 *asztalosmunkást keres*, megbeszélés szerinti fizetés mellett. A mezőgazdasági cselédek leg-többjének *évi 40 korona bért* és teljes ellátást kínálnak.

Ezek volnának azok a föltételek, amelyekkel itt akarják tartani az Amerikából visszatért magyarokat. Nem bizonyos-e tehát, hogy az lesz a vége a munkaközvetítési akciónak, hogy a kivándorlási hajókat ismét beállíthatják a rendes forgalomba, mert nemcsak azok, akik hazajöttek, hanem akik még nem látták Amerikát, is elindulnak az ígéret földjére.

— Kikötőnk fejlesztése. A magyar kormány a tavasszal hozzáfog a fiumei kikötő fejlesztésére nézve tervbeveti munkálatok egy részének kivételéhez, valamint új vasuttelepek és nagy raktárházak létesítéséhez. Az egész építési programot, melyre 12 millió koronát irányoztak elő, 1917-ig befejezni szándékoznak. A fiumei kikötő nyugati partjának nagy részét be fogják temetni és az így nyert új területen hal konzervgyárat emelnek. A Quarnero forgalmát a jövőben a kormány támogatásával gőzbarkákkal szándékoznak lebonyolítani.

— Az „Ultonia.” Holnapra várják ide a Cunard-társaság „Ultonia” gőzösét, amely több visszavándorlót hoz Amerikából.

— A „Maria Teresia” megszabadult. Lapunk tegnapi számában hírt adtunk arról, hogy az osztrák Lloyd társaság „Maria Teresia” nevű gőzöse Gravosa közelében zátonyra jutott. Ma azt jelentik nekünk, hogy a „Maria Teresia”-t sikerült a zátonyról levontatni. A kormány egy részét, amelytől a hajót megszabadították, ezután újra fölrakták. A mentésnél a Magyar-horvát hajóstársaság „Scodra” nevű gőzöse segédkezett. A „Maria Teresia” még tegnap elindult Brindisi felé.

— Mozgófényképek. Az „Edison” mozgófényképszínház legújabb műsora: Az elegáns Páris. — Részlet a „Norma” operából zenekari és gramofon-kísérettel. — Pompej vetélytársak. — A tengerész tréfiája.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelarusító üzletben. Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelarusító üzletben. — A m. kir. dőhánynagyfőzsdében. Piazza Elisabetta. — Capudi Romuldo ill.örüzetében. Deak Corso. — Trhojević G. papírkereskedésében Via dei Molo. Barbis Giov. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

MŰVÉSZET.

— **Cabaret-est.** A Fiumében időző fővárosi művészársaság tegnap este a harmadik estélyét rendezte a Deák-szállóban. Közönség már több volt mint másodízben, de még most sem tudunk megelégedni a fiumei magyarság magyar művészpártolásával. A cabaret-esték a legizlésebb és legválogatottabb számokból vannak összeállítva s ami nagy ritkaság a cabaret-előadásokon, hölgyek is megjelenhetnek anélkül, hogy szemüket a földre kellene sütniök. A cabaret-társulat művészi képzettsége oly színvonalon áll, hogy nincs szüksége a háttérrel a frivolitás eszközeivel kivívni. Illés Magda konferenciére-i szerepében, szellemes beszélgetésével, meg egynehány apróság előadásával arat tapsot és tetszést. Egyénisége a legrokonszenvesebb. Színpadratermettségét néhány mozdulata és tisztán kiejtett szava is elárulja. Művésznő anélkül, hogy művésznő akarna lenni. *Sugár* Aranka kitűnő énekével ad igazat annak a bizalomnak, amellyel a közönség iránta volt. Gyönyörűen elénekelt népdalait nagyon tetszettek. *Cserny* Irma széles jókedvben volt. Játéka, táncja, éneke nagyon szép volt. Tegnap lépett fel *Hatvani* Mariska néhány számban. Még csak szárnypróbálgatásnak nevezi a játékát, de ezzel szemben szívesen és örömmel adjuk tudtára, hogy előadása izlésére váll és arra hogy következtetni, hogy jó művésznővé fejlődik. A közönség barátságosan fogadta. Tapsot annyit kapott, hogy a mai pihenő napra is elegendő belőle. *Berényi* József is jó volt, valamint *Popper* Rezső is. Ma este nincs előadás, holnap azonban újra lesz 1 és 2 koronás belepődjakkal.

— **Hangverseny.** A fiumei hangversenyegyesület ma csütörtökön este 8 és fél órakor a Corsia Deák-szálló nagytermében hangversenyt rendez saját tagjai közreműködésével. Az estén közreműködnek: Fritzi Frischenschlager kísasszony, M. E. Gibara (piano), Charles Henke (violino), H. Locher (viola), F. Fischbach (cello), A. Schopper (basso), J. Raika (oboe), A. Breifelder (clarinét), Helmund (cornó), Piczemsky (fagottó).

A műsor a következő:

1. Beethoven: „Quintetto“ op. 16, piano, oboe, clarino, cornó e fagotto részére.
2. Tirindelli: Áprilisi dal. Tosti: Ritornami la calma. Énekli: F. Frischenschlager kísasszony.
3. Tartini: „Sonata“ hegedűre és zongorára C. Henke.
4. Richard Strauss: Traum durch die Dämmerung. R. Wagner: Eliza álma. (Lohengrin). Énekli: F. Frischenschlager kísasszony.
5. Beethoven: „Sextimino“ op. 20, hegedű, viola, cello, basso, clarinét, cornó és fagotto részére.

TÁJÉKOZTATÁSOK.

Minisztertanács.

A minisztereink a királynál.

Az új bán eskütétele.

A bankbizottság megalakítása.

A Vezuv működik.

Vasuti szerencsétlenség.

Harden nem szünteti be a lapját.

Minisztertanács.

BUDAPEST, jan. 9. A minisztertanácsban a horvát kérdésen kívül több ügyet tárgyaltak. Megállapították a Ház munkarendjét. E szerint a kiegyezés tárgyalását folytatják s azután sorra kerül az ujonejutalék kérdése.

A minisztereink a királynál.

BÉCS, jan. 9. *Wekerle* Sándor minisztereinköt a király ma délelőtt rövid kihallgatáson fogadta, mely alkalmából a minisztereink megköszönte a királynak a legutóbbi kiüntétést. Ezután általános kihallgatás volt.

Az új bán eskütétele.

BÉCS, jan. 9. A király az általános ki-

hallgatások után Rauch Pál bárótól az új horvát bántól vette ki az esküt s azután magánkihallgatáson fogadta.

A bankbizottság megalakítása.

BUDAPEST, jan. 9. A képviselőház holnapi ülésén az önálló nemzeti bank előkészítésére megalaktiják a husztagu bizottságot, amelyben a pártok a következőképpen lesznek képviselve. 13 függetlenségi, 4 alkotmánypárti, 2 néppárti, 1 nemzetiségi és 1 horvát.

Vasuti szerencsétlenség.

PRÁGA, jan. 9. Musste állomás közelében egy vonat kisiklott. Nagyobb baj nem történt.

A Vezuv működik.

RÓMA, jan. 9. A Vezuv ismét működik s nagy látványosság tör ki belőle. A lakosság körében nagy a nyugtalanság.

Harden nem szünteti be a lapját.

BERLIN, jan. 9. *Harden* Miksa ma több lapban nyilatkozatot tett közzé, amelyben megcáfolja azt a hírt, mintha a „Zukunft“ című lapot megszüntetné.

Gyengeséget,

akár szervezeti fejletlenségől, akár betegségből származnak, gyorsan elhárít a SCOTT-féle Emulsio, melyet tökéletes tápanyagyszernek lehet nevezni, mert rendkívül hatásos a gyógyereje, s emellett izletes és könnyen emészthető. A legmakacsabb beteg is gyorsan hozzászokik a

Az Emulsio vasarilásánál a SCOTT-féle módszer segítségével a helyes táplálékot lehet adni.

SCOTT-féle EMULSIO

hoz, mely a leggyengébb gyomornak sem okoz nehézségeket.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Feltek szerkesztő: Koresmáros Nándor.
Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

Fiume, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és francia szövetekből a legkényesebb igényeknek megfelelő divatos öltönyöket és felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hely- és külföldi szövetekben.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Uj műfestészeti-,
vegytisztító- és mosó-intézet.
Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Mienlinic és Richmann féle ház.)

Eivállal mindennemű tisztításokat, ugymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kelméket, keztűt, függönyöket és szőnyegeket, valamint butorszövetek, pipereket, kézimunkákat műfestészeti és vegytisztítási céllal mérsékelt áron mellett.

Háztól és házhoz szállítás. Levelező-lap elégséges
A n. é. közönség pártfogását kéri
Brott Lajos műfestő

Figyelem!

Közkívánatra még néhány napig Hungaria szálló, félemelet 6. sz.

MARGIANNA

a leghiresebb arc- és gondolatolvasó nő, a ki mindenkinek multját, jelenét és jövőjét előre megmondja.

Nem tévesztendő össze a mindenféle jósnőkkel és kártyavető nőekkel.

Margianna kötelezi ki magát, hogy mindenkinek, a ki őt művészetében eléri

100 forintot fizet.

Értekezés reggel 9 órától este 9-ig.

Számos látogatást kér

MARGIANNA.

Még csak néhány napig!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Municipio-utca 1. szám alatt levő

Török és perzsa

szőnyegraktárunk

csak e hó 15-éig marad nyitva.

A szőnyegkülönlegességeket kedvelő közönséget kérjük, hogy bennünket ez ideig felkeresni sziveskedjék.

Tisztelettel

Haggi Giorgio Aidinyan fiai.

Magyarul-németül beszélő

és író tiszteséges nő magyar ember keres bármilyenü foglalkozást mint irodaszolga, szállodai, kávéházi vagy vendéglői alkalmazott stb. Czim: Uzsák János Vicolo della Germania 2. sz. V. em.

Magyarul és olaszul beszélő

elárustónót keres az Első Fiumei Kenyérgyár. Jelenkezés este 7-8 óra között Via Gisella 3.

Teljes uri ellátást

egy vagy két butorozott szobával keresek. Ajánlatokat „Csend és tisztaság“ jelige alatt a kladoba kérek. Elsőrangú részvénytársaság fiatal, az irodai munkáknak jártas

pénztárnokot

keres óvadékkal Fontos ajánlatok: „Fiume Postafiók 18“ címre.

Első fiumei magyar uri és női horbely és fodrász terme az Adria palotában.

▲▲▲▲▲▲▲▲
különbejáraru női
fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást mindennemű divatos fésülést és hajmunkát, maniküre és pediküre munkát az üzletben és házhoz járva jutányos áron.

Egy hajmosás 2 kor.
▼▼▼▼▼▼▼▼

Huzás már 1908. február
5-én.

Évente 3 huzás 600.000,
300.000 stb. koronás főnyere-
ményekkel.

Rendkívüli ajánlat!

300.000 kor. nyerhető a február hó 5-i huzáson
a „Hazai“-sorsjegyekkel, melyeket a

Fiumei Kereskedelmi Bank

Részvénytársaság Sorsjegysztyála

csak rövid ideig

25 havi 5 koronás

darabonkénti kivételes olcsó árban hoz forgalomba.
Ebben az esztendőben e sorsjegyeknek június
és október 5-én van újabb huzásuk

300.000 és 600.000 korona főnyereményekkel.

A mostani árfolyam 39 koronával alacsonyabb
a kibocsátási árfolyamnál, körülbelül 70 koronával
olcsóbb az eddig elért legnagyobb árfolyamnál, te-
hát árfolyamemelkedésre alapos kilátás van. A leg-
kisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyer-
nie kell, 100 koronától 125 koronáig emelkedik. Ha
valamely sorsjegyet törlesztésre huznak ki, akkor a
tulajdonos egy nyereményjegyet kap, mely ma 40
koronát ér. Ezzel a nyereményjeggyel a tulajdonos
az összes huzásokon részt vesz.

Minden sorsjegynek föltétlenül nyernie kell!

Egy és ugyanazon sorsjeggyel többször is nyerhető főnyeremény.

Az első részlet, (azaz darabonként 5 K) befizetése után azonnal kiadjuk a részletokmányt, melyben meg van nevezve: mily számokkal vesz a tulajdonos részt a folyó évi február hó 5-én és később megtartandó összes huzásokon.

Aki legalább két sorsjegyet rendel, abban a nagy kedvezményben részesül, hogy 25 részlet helyett csak 24 hónapon át kell törlesztenie, m helyt tehát 2 részletet befizet, mi rögtön 3 részletről adunk nyugtát.

Minden sorsjeggyel bárkinek ingyen szolgálat felvilágosítással, tanácsal, utbaigazítással és huzásokat mindenkor utána néz a

Fiumei Kereskedelmi Bank R. T.
Sorsjegysztyála.

Legjobb
tőkebefektetés.

Legjobb takarékosági
alkalom.

Egy sorsjegynek sincsenek oly esélyei az áremelkedésre, mint ennek a sorsjegynek.

Egy sorsjegy sem mulja felül ennek a sorsjegynek játéktervezetét.

Magyar
cég.

Wellmann Testvérek

Nagy
választék

FIUME, Via del Pozzo 2.

Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsán felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle

Hazai gyártmányu losonci

Berndorfi nickeledények.

Excelsior zománczedények.

Magyar mészáros!

Vásárcsarnok 24-26 sz.!

Bátorkodom a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a fiumei központi vásárcsarnokban (első csarnok 24-26 sz.)

magyar mészárszéket
nyitottam.

Marha- borjú- és sertéshúst és mindenféle hús-
neműt kifogástalan minőségben és mindenkor
friss állapotban árusítok.

A mélyen tisztelt háziasszonyok és a vendéglői kar szives pártfogását kéri

tisztelettel
REICH VILMOS.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Vendégjósoknek ártedvezmény!

Házhoz szállítás kívánatra!

KURZ FRIGYES

szobafestő

czimfestő és mázoló,

Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és (liszt-
festést, mázolást a legegyszerűbb
kivitelől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vas- on- és üveg-
cimtáblák készítését a legmo-
dernebb kivitelben a legolcsóbb
árak mellett.

A n. é. közönség szives párt-
fogását kéri

mely tisztelettel

KURZ FRIGYES

Vicolo del Pino 9. szám.

A DIEHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kobánya) FIUMEI PÓRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22
Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládákban érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kivitteli és marcusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fel literes
palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendégjósok rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fü-
szer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

Cine-matograf „EDISON”

Mozgófénykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtekélyesebb veti-
tési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényel-
mes üléssekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-101
kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók
a pénztárnál.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémérük. - - -

Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek,
pénzszekrények, konyhaedényekben stb.

A
„De la Ville“
kávéházban

ma és minden este
BARCA JENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara
hangversenyez.

A leggazdaságosabb, állandó
meleget tartó, kitűnő kályha a
„Meteor“ kályha

köszén- és koks-
fűtésre berendezve.
Egyedül s kizáróla-
gos raktár:

Wurzer János

— FIUME. —

Vicolo dell' Ospedale.

Uj női szabóság
Maison Stellner

FIUME, Adria palota (Via della Sanità.)

Sok évi budapesti, bécsi és berlini gyar-
korlat alapján a női szabóság terén a legki-
válóbbat tudjuk nyújtani.

Konfekció, angol és francia ruha, szörme
munkák mérték szerint.

Izlés. — Pontos munka. — Mérsékelt árak.

ORVOSOK,

kik a tengeri betegség ellen ki-
próált gyógyszerrel kísérletezni
óhajtának, küldjék címüket a Tengerpart ki-
adóhivatalába. Használati utasítás és gyógyszer
portómentesen megküldetik.